

SPOLOK PRIATEĽOV TURZOVKY INFORMUJE

Ročník VIII.

č. 10 (91)

Pripravil Ivan GAJDIČIAR

V nedeľu, 27. augusta tohto roku sa konala v Hlinenom milá slávnosť, znovuvyvätenie kaplnky Nepoškvrneného Srdca Panny Márie. Kaplnka dostala počas leta po 50-tich rokoch nový šat a tak sa veriaci v spomenutý deň mohli stretnúť pri slávnostnej sv. omši, ktorú v kaplnke slávil **nitríanský kanonik Mons. Ladislav Belás**. Tento je známy svojím vzťahom ku Kysuciam, kde pôsobil desať rokov ako kaplán, a preto prijal pozvanie turzovského dekana Jozefa Petráša, aby celebrol slávnosť sv. omšu a zároveň opätovne vysvätil zrekonštruovanú kaplnku v Hlinenom. Pri tejto príležitosti sa hlavný celebrant v homílii prihovril veriacim a okrem iného im objasnil, ako to bolo s výstavbou kaplnky. Tieto informácie vhodne dopĺňujú už známe skutočnosti **uverejnené v publikácii Farnosť Turzovka**, preto výňatok z jeho kázne teraz predkladáme našim čitateľom v nasledujúcom článku.

STAVBA KAPLNKY V HLINENOM

Výstavba kaplnky Nepoškvrneného Srdca P. Márie je dielom turzovských veriacich za duchovnej správy **vtedajšieho dekana Františka Tagániho**. V jeho liste nitríanskemu biskupovi Augustínovi Roškovanému datovanom v Turzovke 9. septembra 1870 Tagáni referuje biskupovi, že zbožný ľud navštevuje v jeho farnosti istú dolinu Hlinenú, kde je „na slupiku“ pribitý obrázok Panny Márie, do pokladničky vkladá milodary, ktoré začal zbierať, lebo ľud si tam chodí konať pobožnosti. V tom čase bolo vyzbieraných 400 zlatých. Ľudia sa potom obrátili na svojho duchovného s prosbou, aby si tam mohli postaviť kaplnku na počesť P. Márie. Tagáni veriacim sľúbil, že sa obráti na biskupa, čo urobil zmieným listom, a žiadal ho o povolenie, aby mohol postaviť v Hlinenom kaplnku, v ktorej by sa mohli slúžiť sv. omše niekoľkokrát do roka, na sviatky P. Márie. Uvedomoval si, že dovedy vyzbieraných 400 zlatých nebola veľká suma na postavenie peknej kaplnky, akú mal v úmysle postaviť, no dúfal v pomoc farníkov, ktorí sľúbili poskytnúť pomoc pre toto dielo.

Druhý list z 30. septembra 1870 je vlastne odpoveďou na biskupov list, v ktorom ho biskup žiadal o nejaké podklady. Tagáni v tomto liste vysvetľuje, že farníci považujú toto miesto za zázračné, lebo sa tam ľudia utiekajú počas sucha či šíriacich sa nemocí, aby uzmiрили Boží hnev a konajú tam procesie. Odvoláva sa, že niečo podobné postavili v Dlhom Poli a tam sa tiež schádzajú ľudia z okolitých lazov. Toto miesto je tradíciou označované ako nezvyčajné, kde sa stali zvláštne uzdravenia. Ako dôkaz poskytuje zápisy z knihy *Protocollum possessionis Turzovka – Protokolová kniha obce Turzovka*, od roku 1741, kde sa na tretej strane nachádzal zápis o Spolku sv. Škapuliara. **Tento zápis bol od turzovského notára Alexa Majtána**. Hovorí sa v ňom o mimoriadnych uzdraveniach. Napríklad sa tam spomína prípad vierohodného 50-ročného Jána Muroňa, ktorý slabo videl, nerozoznával postavy ľudí na blízku vzdialenosť. Preto ho sušed zaviedol sem a tu si navlhčil oči a prosil Božiu všemohúcnosť o uzdravenie. Keď prišiel domov, cítil sa lepšie. Preto tento úkon zopakoval druhý i tretí raz a nakoniec sa uzdravil. Svoje uzdravenie pripisoval práve tomuto miestu. Podobne Adam Učnik, ktorý trpel bolestivými kŕčmi a bolesťou zubov. Umyl sa v tamojšom prameni, modlil sa a viac necítil ťažkosti, čo potvrdil aj príisahou. Tagáni aj v druhom liste žiada bis-

kupa o povolenie stavby kaplnky a naznačuje v ňom, že bude zasvätená ku cti Prečistého Srdca Panny Márie.

Z tretieho listu, datovaného 15. mája 1872 sa dozvedáme, že biskup Roškovaní dal súhlas na postavenie kaplnky v Hlinenom, 6. októbra 1870 pod číslom 2170. Stavba bola pred dokončením. Má rozmery 5 siah dĺžky (9,5m) a 3 a _ šírky (6,65m). Má peknú vežičku, kde bude zavesený zvon, uliaty v Banskej Bystrici. Obraz Prečistého Srdca Panny Márie namaloval **maliar Jozef Božetech Klemens**, ktorý sa v tom čase zdržiaval v Turzovke. Obraz mal zlatý rám. Manuálne práce a záprahy poskytli farníci zadarmo. Tagáni chce, aby bola kaplnka verejná, aby ju ľudia navštevovali, konali tam verejné pobožnosti a aby sa tam z farského kostola viedli procesie. Je vŕučnou žiadosťou farníkov, aby sa tam mohli slúžiť sv. omše, o čo prosí biskupské dovolenie. Zároveň úctivo prosí o povolenie kaplnku vysvätiť ku cti Prečistého Srdca Panny Márie. Tagáni určuje 200

zlatých z jeho pozostalosti na udržiavanie kaplnky.

Biskup mu odpovedal listom, v ktorom mu dal povolenie na vysvätenie kaplnky a tiež súhlasil so slúžením sv. omši, k čomu pridal aj úpravy, ako zariadiť kaplnku k slúženiu omši. Kaplnka bola vysvätená dekanom Tagánim na tretiu nedeľu po sviatku Turíc v roku 1872, čo pripadlo na 9. júna. Kazateľom bol niekdajší turzovský kaplán Ján Horecký. Sviatok Prečistého Srdca P. Márie schválil roku 1805 pápež Pius VII. a určil ho na tretiu nedeľu po Turiciach, preto kaplnku symbolicky vysvätil práve v deň jej titulu. Od fatimských zjavení sa slávi sviatok Nepoškvrneného Srdca P. Márie.

Kaplnka bola od čias svojej stavby dvakrát kompletne zrekonštruovaná (menšie údržbové práce sa robili podľa potreby) v rokoch 1949 a 2006.

Mgr. DRAHOMÍR VELIČKA

Foto: J. Velička

POTEŠILO NÁS

- že naša členka, **Mgr. Lubica Bajáková** so svojimi mažoretkami **NICOL** úspešne reprezentovala Slovensko na **Majstrovstvách Európy** v poľskom **Opole**, kde získala výborné umiestnenie v silnej konkurencii

- že týždennú spravodajskú reláciu **Turzovské noviny**, tento vydarený produkt Turzovskej televízie si môžu prostredníctvom internetu pozrieť naši rodáci kdekodľvek na svete a že sme tým splnili slovo, ktoré sme im dali počas **III. Svetového stretnutia Turzovčanov** a ich potomkov

- že pre akademický rok **2006/2007** sme z vlastných prostriedkov Spolku mohli poskytnúť **2 celoročné štipendiá** a **2 sociálne výpomoci** pre študentov z Turzovky v zmysle nášho **štatútu pre poskytovanie štipendií**, ktorý uplatňujeme už druhý rok

- že v **Medzinárodnom informačnom centre** v Turzovke našla svoje miesto aj **stála expozícia** o živote a diele nášho rodáka, spisovateľa **Rudolfa Jašíka**

- že sme svojou „troškou do mlyna“ prispeli k tohtoročnej **Šarkaniáde v Šarkpaku** a že dnes už môžeme konštatovať, že sme stáli pri zrode ďalšej významnej kultúrno-spoločenskej akcie, ktorá prerástla v tradičné podujatie

- že Turzovka bude mať **nový bicrosový areál** aj zásluhou nášho člena **Ing. Stanislava Mikovčáka**, ktorý je autorom projektu

- že sochy svätcov, ktoré zostali v Turzovke po plenéri rezbárov z **Beskydskej oblasti**, organizovaným našim Spolkom, **už stoja na svojich miestach** v areáli farského kostola

- že v rámci projektu „Bezpečné mesto“, na ktorom participuje aj náš Spolok, dostanú deti z nášho mesta **nové dopravné ihrisko**, na ktorom bude možné pokročiť aj v dopravnej výchove mládeže

- že viacero našich členov sa rozhodlo aj v tohtoročných komunálnych voľbách uchádzať o dôveru svojich spoluobčanov a **kandidovať do orgánov miestnej samosprávy**

PRIPOMÍNAME SI

V tomto mesiaci si pripomíname výročia narodenia dvoch významných osobností.

V pondelok 23. októbra uplynie **210 rokov** od času, čo sa v Banskej Štiavnici narodil

FRANTIŠEK XAVER DANIŠ

(farár v Turzovke v rokoch 1829 – 1840)

Bol prvou výraznou osobnosťou v dejinách turzovskej farnosti. Hoci pred ním tu už pôsobili niektorí kňazi, členovia Slovenského učeného tovarišstva. Daniš, generácie patriaci k poslednej, tretej bernolákovskej generácii, patril k veľkým osobnostiam aj v rámci Kysúc. Bol vzdelaný, inteligentný kňaz a pre svojich farníkov bol veľkou autoritou. V každej farnosti, kde pôsobil, sa snažil prebudiť národného ducha. V Čadci, kde napokon aj 1.4.1849 zomrel, sa na sklonku života stal spojovacím článkom medzi katolíckym a evanjelickým (Štúr a Hurban) krídlom národného obrodovania.

V utorok 31. októbra uplynie **190 rokov** od času, čo sa v Oslanoch narodil

FRANTIŠEK TAGANYI

(farár v Turzovke v rokoch 1849 – 1883)

Napriek tomu, že patril ku generácii štúrovcov a aktívne sa zapájal do vtedajšieho celospoločenského diania, nie je veľmi známy, dokonca ani tam, kde strávil takmer polovicu svojho života – v Turzovke. Tagányi nie je taký slávny ako Štúr, Hodža, Hurban či Radlinský. Predsa jeho meno nájdeme pri každej významnej udalosti vždy po boku týchto veľkánov slovenského národa a národnej kultúry. Pôsobil nenápadne, ale účinne, tak v pastorácii, ako aj mimo nej. Žil v čase, keď sa rozhodovalo o bytí či nebytí slovenského národa. Stál pri založení najvýznamnejších celonárodných inštitúcií, bojoval proti zbedačovaniu obyčajného ľudu. Z jednotlivých fragmentov, ktoré sa o jeho živote zachovali, jednoznačne vidieť, že vždy stál na strane jednoduchého človeka a na strane národa. Zomrel 1.2.1894 v Nitre.

(životopisné údaje a podrobnosti nájdete v publikácii **FARNOSŤ TURZOVKA**, vydané v r.2006 našim Spolkom a FÚ, v kapitole „Osobnosti turzovskej farnosti“ na str. 299-303)

BLAHOŽELÁME

V tomto mesiaci oslavia okrúhle a polokrúhle životné jubileum zakladajúci členovia nášho Spolku

Želáme im všetko najlepšie, hlavne pevné zdravie, veľa šťastia, spokojnosti, pohody a mnoho pracovných i osobných úspechov.

Ing. Emília Dlhopolčeková
Turzovka

Ing. Ivan Trančík
Bratislava

